

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 311/2024-19

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara a sudcov Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a Miroslava Duriša v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], proti postupu Mestského súdu Bratislava II v konaní vedenom pod sp. zn. 11Em/3/2023, v konaní vedenom pod sp. zn. 11P/130/2023 a v konaní vedenom pod sp. zn. 11P/131/2023 a proti uzneseniu Mestského súdu Bratislava II č. k. 11Em/3/2023-165 z 8. februára 2024 takto

r o z h o d o l :

1. Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**
2. Žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred Ústavným súdom Slovenskej republiky **n e v y h o v u j e .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 22. marca 2024 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva na spravodlivé súdne konanie a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práv podľa čl. 14 dohovoru, čl. 8 a 10 Všeobecnej deklarácie ľudských práv, čl. 47 Charty základných práv Európskej únie a čl. 2, 3, 7, 12, 16 až 19 Dohovoru o právach dieťaťa postupom Mestského súdu Bratislava II (ďalej len „mestský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 11Em/3/2023 a jeho uznesením č. k. 11Em/3/2023-165 z 8. februára 2024, v konaní vedenom pod sp. zn. 11P/130/2023 a v konaní vedenom pod sp. zn. 11P/131/2023. Navrhuje, aby ústavný súd prijal jeho ústavnú sťažnosť na ďalšie konanie a priznal mu primerané finančné zadostučinenie 10 000 eur za nemajetkovú ujmu, ktorú mu mal

spôsobiť mestský súd a sudkyňa [REDAKČIA] [REDAKČIA] [REDAKČIA] neplnením svojich povinností a diskrimináciou.

2. Z ústavnej sťažnosti, príloh k nej priložených, ako aj zo zistení ústavného súdu vyplýva, že na mestskom súde prebiehajú viaceré konania vo veci starostlivosti o maloletého [REDAKČIA], ktorého otcom je sťažovateľ. Na základe právoplatného rozsudku mestského súdu č. k. 27P/101/2018-104 z 25. marca 2019 (ďalej len „rozsudok“) žije maloletý s jeho matkou [REDAKČIA] (ďalej len „matka“) a sťažovateľ má oprávnenie stretávať sa s maloletým v časoch bližšie špecifikovaných vo výroku rozsudku. Sťažovateľ sa návrhom podaným 11. augusta 2023 domáhal nariadenia výkonu rozsudku, ako aj toho, aby okresný súd uložil matke povinnosť podávať mu informácie o maloletom a súčasne sa domáhal uloženia výchovného opatrenia. Toto konanie je vedené pod sp. zn. 11Em/3/2023. Uzneseniami okresného súdu z 12. októbra 2023 bolo konanie o uložení informačnej povinnosti matke a konanie o uložení výchovného opatrenia rodičom vylúčené na samostatné konania ďalej vedené pod sp. zn. 11P/130/2023 a sp. zn. 11P/131/2023. Napadnutým uznesením z 8. februára 2024 mestský súd zamietol návrh sťažovateľa na nariadenie výkonu rozsudku.

II.

Argumentácia sťažovateľa

3. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti namieta, že mestský súd, konkrétne zákonná sudkyňa [REDAKČIA] rozdelila jeho návrh do troch samostatných konaní, hoci sa týkal jednej veci. Tieto tri súdne prípady obsahovali rovnaké informácie, dokonca aj odpoveď matky bola jednoducho skopírovaná zo súdneho spisu vedeného pod sp. zn. 11Em/3/2023 do spisov vo dvoch vylúčených konaniach. Vytvorenie troch súdnych prípadov v jednej veci malo podľa názoru sťažovateľa za cieľ zmiast' a skomplikovať súdne konanie, v čom identifikuje porušenie jeho práv; súčasne malo poskytnúť odmenu tlmočnicičke a prekladateľke [REDAKČIA] – „kamarátke sudkyne“, ktorá trikrát preložila tie isté dokumenty zo slovenského do španielskeho jazyka.

4. Sťažovateľ namieta, že:

- súdny spis v konaní vedenom pod sp. zn. 11Em/3/2023 obsahuje starú správu psychológa úradu práce z roku 2022 a obsahuje rozhodnutie súdu vo veci sp. zn. 11P/22/2021, proti ktorému podal odvolanie. Sťažovateľ v tom čase nemal právoplatné rozhodnutie súdu a sudkyňa pridala toto rozhodnutie do súdneho konania s cieľom chrániť záujmy druhej procesnej strany;
- sudkyňa nereagovala na jeho žiadosť o povolenie videozáznamu zo zasadnutia súdu podanú 11. januára 2024;
- sa zo zdravotných dôvodov nemohol zúčastniť na pojednávaní vo veci nariadenia výkonu rozhodnutia, ktoré sa malo uskutočniť 30. januára 2024 o 10.00 h a následne o 11.00 sa malo uskutočniť pojednávanie vo veci výchovného opatrenia. Sťažovateľ svoju neprítomnosť na pojednávaní ospravedlnil, avšak matka údajne svoju neprítomnosť neospravedlnila a sudkyňa ju žiadnym spôsobom nesankcionovala;
- dňa 8. februára 2024 podal žiadosť o postup a dodržanie ustanovení Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“), ako aj žiadosť o nariadenie ďalšieho pojednávania v jeho veciach, na ktoré nedostal žiadnu odpoveď. Namiesto toho si mestský súd vyžiadal vyjadrenie matky a zaslal

výzvu kolíznemu opatrovníkovi. Zákonná sudkyňa však sťažovateľovi neumožnila reagovať na tieto ich vyjadrenia.

5. Uznesením sp. zn. 11Em/3/2023 z 8. februára 2024 mestský súd zamietol návrh sťažovateľa na nariadenie výkonu rozsudku. Toto rozhodnutie sťažovateľ považuje za nezákonné a porušujúce čl. 46 ústavy, pretože vychádza iba z vysvetlení matky a sťažovateľovi nebolo umožnené vyjadriť sa k jej nepravdivým vyhláseniam. V dôvodoch tohto uznesenia sa uvádza rozhodnutie, proti ktorému sťažovateľ podal odvolanie, a preto jeho použitie ako dôkazu správnosti vyjadrení matky, je neoprávnené. Dôvod, pre ktorý sa sťažovateľ nedostavil na pojednávanie nariadené na 30. január 2024, vyhodnotila sudkyňa ako nepodstatný, a teda s ním nezaobchádza rovnako ako s matkou. V tomto konaní nemal možnosť vysvetliť svoje stanovisko, klásť otázky kolíznej opatrovníčke a predložiť súdu dôkazy o porušení jeho práv.

6. Súčasťou ústavnej sťažnosti je žiadosť sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom, ako aj žiadosť o poskytnutie tlmočníka.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

7. V úvode rozhodnutia ústavný súd konštatuje imperfektnosť ústavnej sťažnosti, ako aj absenciu petitu, teda návrhu na rozhodnutie vo veci. V prípade nedostatkov náležitostí návrhu prichádza do úvahy postup podľa § 56 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) vyzvaním sťažovateľa na doplnenie odstrániteľných nedostatkov podania. Napriek tomu preferoval materiálny prieskum návrhu pred bezpodmienečným trvaním na všetkých zákonných náležitostiach. Za určitých okolností môžu prevážiť hľadiská procesnej efektívnosti a rýchlosti konania a ústavný súd rozhodne o podanom návrhu aj bez odstraňovania jeho nedostatkov. Je tomu tak v prípade, keď ústavný súd dospeje k záveru, že ani prípadné doplnenie návrhu by za žiadnych okolností nebolo spôsobilé prívodiť sťažovateľovi úspech pri jeho predbežnom prerokovaní.

8. Vzhľadom na chýbajúce právne zastúpenie v konaní o ústavnej sťažnosti, ako aj s prihliadnutím na žiadosť sťažovateľa o jeho ustanovenie ústavný súd uplatnením spomínaného materiálneho prístupu k ochrane ústavnosti, a tým aj k ochrane práv a slobôd fyzickej osoby, ktorá je neoddeliteľnou súčasťou rozhodovacej činnosti ústavného súdu (k tomu pozri aj II. ÚS 51/2017, II. ÚS 782/2014), z ústavnej sťažnosti vydedukoval, že predmetom ústavného prieskumu je námietka porušenia základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie, ku ktorému malo dosť uznesením mestského súdu č. k. 11Em/3/2023-165 z 8. februára 2024, ako aj postupom mestského súdu, ktorý predchádzal vydaniu napadnutého uznesenia. Predmetom ústavného prieskumu sú tiež námietky porušenia práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote postupom mestského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 11Em/3/2023. Sťažovateľ síce v ústavnej sťažnosti označil aj konania vedené mestským súdom pod sp. zn. 11P/130/2023 a sp. zn. 11P/131/2023, avšak vo vzťahu k nim neuviedol žiadnu argumentáciu. Porušenie jednotlivých článkov Všeobecnej deklarácie ľudských práv, Charty základných práv Európskej únie a Dohovoru o právach dieťaťa, ktorých znenie sťažovateľ v ústavnej sťažnosti iba citoval, ústavný súd považoval iba za súčasť jeho sťažnostnej argumentácie.

9. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde a zisťoval, či ústavná sťažnosť obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde), osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

III.1. K namietanému porušeniu práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie uznesením mestského súdu č. k. 11Em/3/2023-165 z 8. februára 2024:

10. Bez potreby detailnejšieho vysporiadavania sa s vecou ústavný súd vo vzťahu k tejto časti ústavnej sťažnosti poukazuje na princíp subsidiarity vyplývajúci z čl. 127 ods. 1 ústavy, ktorý znamená, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd pri uplatňovaní svojej právomoci vychádza zo zásady, že ústava ukladá všeobecným súdom chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Právomoc ústavného súdu je preto subsidiárna a uplatní sa až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany svojich základných práv alebo slobôd môže domôcť a aj domáhal využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným (všeobecným) súdom, musí takúto ústavnú sťažnosť odmietnuť pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07).

11. V danom prípade má sťažovateľ proti uzneseniu č. k. 11Em/3/2023-165 z 8. februára 2024 k dispozícii účinný prostriedok nápravy, ktorý mu na ochranu práv poskytuje účinná právna úprava (Civilný sporový poriadok). V zmysle tohto zákona a poučenia mestského súdu mohol a môže sťažovateľ podať proti uzneseniu odvolanie, v ktorom má možnosť uviesť všetky pre vec podstatné skutočnosti, ktorými spochybňuje správnosť a zákonnosť napadnutého rozhodnutia, resp. procesný postup, ktorý jeho vydaniu predchádzal. Podľa obsahu spisu sťažovateľ tento prostriedok nápravy zatiaľ nevyužil, keďže mestský súd zabezpečoval preklad napadnutého uznesenia do španielskeho jazyka. V zásade je vždy potrebné obrátiť sa na všeobecný súd pred tým, ako je daná právomoc ústavného súdu v konaní o ústavnej sťažnosti. Meritórne preskúmanie ústavnej sťažnosti sťažovateľa ústavným súdom v takejto situácii by bolo porušením princípu subsidiarity ako sťažnostného atribútu vzťahu medzi ústavným súdom a sústavou všeobecných súdov, na ktorom je založené rozhodovanie o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy (obdobne I. ÚS 728/2016).

12. Na základe uvedeného ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. d) v spojení s § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako neprípustnú.

III.2. K namietanému porušeniu práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote postupom mestského súdu v konaniach vedených pod sp. zn. 11Em/3/2023, sp. zn. 11P/130/2023 a sp. zn. 11P/131/2023:

13. Pokiaľ ide o námietku porušenia práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote postupom mestského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 11Em/3/2023, tá bola v totožnom znení (vrátane kritiky vylúčenia vecí na samostatné konania) predmetom osobitnej ústavnej sťažnosti sťažovateľa (podanej 5. decembra 2023), o ktorej rozhodol ústavný súd uznesením sp. zn. I. ÚS 51/2024

z 25. januára 2024 tak, že ju odmietol, pretože nateraz nevyhodnotil činnosť mestského súdu ako takú, ktorá by viedla k vysloveniu porušenia práva sťažovateľa podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bližšie pozri bod 19 uznesenia ústavného súdu).

14. Vzhľadom na krátky časový odstup od rozhodnutia o v poradí prvej ústavnej sťažnosti sťažovateľa ústavný súd nevidí dôvod na to, aby sa od záverov uvedených v citovanom uznesení odchýlil. Okrem toho mestský súd v krátkosti na to o návrhu sťažovateľa na výkon rozsudku rozhodol napadnutým uznesením, pričom rešpektoval zákonom stanovenú lehotu 6 mesiacov od začatia konania podľa § 377 ods. 1 CMP, ktorá uplynula 11. februára 2024. Napadnuté uznesenie bolo následne 14. februára 2024 zaslané prekladateľke a tlmočnicičke [REDAKOVANÉ], ktorá jeho preklad do španielskeho jazyka doručila konajúcemu súdu 25. marca 2024. O návrhu sťažovateľa tak už bolo rozhodnuté, a to v zákonom stanovenej lehote. Ako už bolo uvedené, proti napadnutému uzneseniu je prípustné odvolanie (§ 377 ods. 2 CMP), v ktorom môže sťažovateľ uplatniť všetky námietky smerujúce k procesnému postupu konajúceho súdu uplatnené v konaní o ústavnej sťažnosti a dosiahnuť tak prípadnú nápravu jeho údajných pochybení.

15. Z uvedených dôvodov ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť v tejto časti podľa čl. § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

16. Pre úplnosť ústavný súd poznamenáva, že ak by ďalší priebeh konania signalizoval vznik prietáhov, toto rozhodnutie nezakladá prekážku veci rozhodnutej podľa § 55 písm. a) zákona o ústavnom súde a nebráni sťažovateľovi, aby po splnení všetkých zákonných podmienok predložil ústavnému súdu novú ústavnú sťažnosť.

17. Ústavný súd dodáva, že sťažovateľ v ústavnej sťažnosti označil aj konania vedené mestským súdom pod sp. zn. 11P/130/2023 a sp. zn. 11P/131/2023, avšak vo vzťahu k nim neuviedol žiadnu argumentáciu (okrem tej, ktorá sa týkala vylúčenia týchto vecí z konania o jeho návrhu na výkon rozsudku). Ústavný súd nemá povinnosť preskúmať postup orgánu verejnej moci *ex officio* a vyhľadávať jeho konkrétne pochybenia v označených konaniach. Z tohto dôvodu ústavná sťažnosť sťažovateľa nespĺňa všeobecnú zákonom predpísanú náležitosť odôvodnenia návrhu podľa § 43 ods. 1 zákona o ústavnom súde a osobitnú náležitosť ústavnej sťažnosti ustanovenú v § 123 ods. 1 písm. d) zákona o ústavnom súde. To všetko vedie ústavný súd k záveru o nutnosti odmietnuť ústavnú sťažnosť sťažovateľa v tejto časti podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde z dôvodu nesplnenia zákonom ustanovených náležitostí.

IV.

K žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu

18. Podľa § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde navrhovateľovi, ktorý požiada o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom, ústavný súd môže ustanoviť právneho zástupcu, ak to odôvodňujú majetkové pomery navrhovateľa a nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti.

19. Na to, aby ústavný súd mohol rozhodnúť o ustanovení právneho zástupcu v konaní pred ním, musí najprv zistiť, či sú kumulatívne splnené tri podmienky, resp. predpoklady na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom: (i) žiadosť o ustanovenie právneho zástupcu, (ii) majetkové pomery odôvodňujúce takúto žiadosť, a to, že (iii) nejde o zrejme

bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti. Pokiaľ ide o podmienku vyžadujúcu, aby nešlo o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti, táto je splnená vtedy, ak je okrem iného daná právomoc ústavného súdu na jej prerokovanie, ústavná sťažnosť nie je oneskorená ani zjavne neopodstatnená a ani neprípustná.

20. Ak teda ústavný súd z obsahu ústavnej sťažnosti a výsledku jej posúdenia zistí, že v danom prípade nie je daná jeho právomoc na jej prerokovanie, ústavná sťažnosť je oneskorená, neprípustná alebo zjavne neopodstatnená, znamená to, že ide o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti, a teda to znamená, že nie je splnený jeden z predpokladov ustanovenia právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom, v dôsledku čoho nemožno žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom vyhovieť.

21. Keďže ústavný súd odmieta ústavnú sťažnosť sťažovateľa v celom rozsahu, je zřejmé, že v danom prípade ide o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti (m. m. III. ÚS 265/2014, III. ÚS 631/2017, I. ÚS 383/2019).

22. Pretože nebol splnený jeden z predpokladov ustanovenia právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom, žiadosti sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu ústavný súd nevyhovel.

23. Už len pre úplnosť ústavný súd uvádza, že požiadavka sťažovateľa, aby ústavný súd pribral do konania o ústavnej sťažnosti tlmočníka, vzhľadom na absenciu priamej interakcie sťažovateľa s ústavným súdom nemá svoje opodstatnenie, preto o nej ústavný súd nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. mája 2024

Miloš Maďar
predseda senátu